

Міністерство освіти і науки України

**Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»**

**Навчально-науковий інститут фінансів, економіки,
управління та права
Кафедра фінансів, банківського бізнесу та оподаткування**

ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА: ДЕРЖАВА, РЕГІОН, ПІДПРИЄМСТВО

**Матеріали ІХ Міжнародної
науково-практичної конференції**

15 травня 2025 р.

**Полтава
2025**

УДК 336.7

*Вовченко Оксана Сергіївна,
кандидат економічних наук, доцент
Біленко Марина Олександрівна,
студентка,*

*Національний університет «Полтавська політехніка імені
Юрія Кондратюка»*

КРИПТОВАЛЮТА ЯК ФАКТОР ВОЛАТИЛЬНОСТІ ТА РИЗИКУ ДЛЯ ГРОШОВОГО РИНКУ

Децентралізований характер криптовалют змінює традиційні концепції державного регулювання фінансових потоків та контролю за грошовою масою. Зростання використання криптовалют як засобу платежу та збереження вартості може обмежити ефективність монетарних політик центральних банків. У країнах з нестабільними національними валютами криптовалюти дедалі більше відіграють роль альтернативного засобу накопичення та платежу. CBDC може виступати як інструмент підтримки стабільності традиційної грошової системи, пропонуючи державний аналог криптовалют із контролем над емісією та обігом. Різкі коливання курсів можуть впливати на фінансові баланси компаній, інвестиційні рішення та стабільність фінансових ринків загалом [1].

Цінова волатильність криптоактивів є вагомою дестабілізуючою силою для прогнозованості та стійкості фінансових ринків [2]. Вона обумовлена комплексом взаємопов'язаних чинників, серед яких слід варто виокремити спекулятивний характер транзакційної діяльності, недостатній рівень регуляторного нагляду, інноваційну природу технології блокчейн, обмежену ліквідність та вплив макроекономічних і геополітичних подій.

Спекулятивні операції, орієнтовані на отримання короткострокового прибутку, детермінують різкі коливання

попиту та пропозиції. Зокрема, імпульсні цінові зміни можуть бути спровоковані анонсуванням значних транзакцій або публічними заявами впливових осіб. Впровадження оновлень протоколів блокчейн або емісія нових криптографічних tokenів здатні викликати як позитивну, так і негативну реакцію інвесторів (ілюстративним прикладом є зростання курсу Ethereum після переходу на консенсусний алгоритм Proof-of-Stake). Обмежена ліквідність крипторинку зумовлює підвищену чутливість до операцій значного обсягу: реалізація великої кількості Bitcoin на платформах з низькою активністю може призвести до стрімкого зниження його ринкової вартості. Крім цього, значні амплітудні коливання цін криптоактивів потенційно здатні чинити дестабілізуючий вплив на традиційні фінансові інструменти, такі як акції та облігації.

Тож вплив волатильності криптовалют виявляється у кількох основних аспектах:

- різкі та непередбачувані коливання цін криптовалют вносять додаткову волатильність у загальну ринкову кон'юнктуру, ускладнюючи прогнозування та управління ризиками для інвесторів і фінансових установ;

- ускладнення визначення справедливої вартості криптоактивів та розробку ефективних стратегій хеджування пов'язаних з ними ризиків;

- діяльність спекулянтів, орієнтованих на короткострокові прибутки, що може призводити до штучних цінових бульбашок та різких обвалів, дестабілізуючи ринок;

- у випадку значної інтеграції криптовалют у фінансову систему, виникнення загрози для стабільності окремих фінансових установ та системи в цілому;

- значні та швидкі зміни вартості роблять криптовалюту менш привабливими для повсякденних транзакцій;

- наявність перешкод для регуляторів у розробці ефективних заходів контролю та захисту інвесторів на ринку криптовалют.

Висока волатильність криптоактивів об'єктивно підвищує рівень системного фінансового ризику. Водночас, за умови впровадження ефективних та виважених регуляторних механізмів, волатильність криптовалют може мати певні позитивні потенційні наслідки. Серед них можна визначити: стимулювання інновацій у фінансовому секторі, розширення фінансової інклюзії, підвищення ефективності платіжних систем на основі технології блокчейн, залучення капіталу та інвестицій для розвитку інноваційних проєктів та технологій, диверсифікація інвестиційних портфелів та ін. Тобто для поліпшення фінансово-економічної безпеки в умовах поширення використання криптовалют, доцільно впроваджувати комплексні заходи з регулювання, які забезпечать баланс між економічним зростанням від упровадження інноваційних технологій та захистом від потенційних загроз:

1. Посилення фінансового моніторингу та контролю над криптовалютними операціями, аналізу транзакцій шляхом запровадження прозорих механізмів для перевірки джерел криптовалютних активів та їх кінцевих бенефіціарів.

2. Розробка чітких законодавчих і нормативних актів з метою визначення правового статусу криптовалют в Україні та зменшення спекуляцій, захисту інвесторів від шахрайства, сприяння інтеграції криптовалют в офіційну економіку.

3. Забезпечення взаємодії з міжнародними регуляторами для скорочення транскордонних загроз та підвищення рівня прозорості міжнародних криптовалютних операцій.

4. Розвиток інструментів для захисту прав споживачів, наприклад, шляхом створення механізмів для захисту інвесторів від втрат через шахрайські операції, пов'язані з використанням криптовалют.

5. Інвестування в освіту та підвищення фінансової грамотності, проведення освітніх кампаній і тренінгів, що може допомогти користувачам краще орієнтуватися в

ризиках, пов'язаних з інвестуванням в криптовалюти, та сприятиме унеможливленню шахрайських схем [3].

Вплив криптовалют на фінансову стабільність грошового ринку є складним і багатогранним явищем. Вони стимулюють розвиток цифрових технологій, фінансових інновацій та можуть сприяти фінансовій інклюзії в умовах слабкої фінансової структури. Водночас, криптовалюти становлять серйозні ризики через високу волатильність, відсутність чіткого правового регулювання, потенційне шахрайство та загрозу втрати довіри до традиційних інструментів [4].

Для забезпечення фінансової стабільності в сучасних умовах зростання впливу криптовалюти необхідними є запровадження ефективних регуляторних механізмів, правових норм та систем фінансового моніторингу. Лише досягнення балансу між технологічними інноваціями та безпекою дозволить використати потенціал криптовалют без шкоди для національної економіки.

Література

1. Андрійчук С., Кузьминський В. Макроекономічні аспекти впливу криптовалют на грошовий ринок. *Вчені записки Університету «КРОК»*. 2025. 1(77). С. 117–128. <https://doi.org/10.31732/2663-2209-2025-77-117-128>.

2. Болдовська К. П., Вербіцька І. І., Серажим Ю. В. Аналіз волатильності цін на криптовалюти та її вплив на глобальні фінансові ринки. *Актуальні питання економічних наук*. 2025. 7. URL: <https://doi.org/10.5281/zenodo.14650486>.

3. Гончарук В. Л. Вплив криптовалют на фінансову систему та можливі наслідки для фінансово – економічної безпеки. *Центральноукраїнський вісник права та публічного управління*. 2025. 1 (9). С.32-40. <https://doi.org/10.32782/cuj-2025-1-4>.

4. Вовченко О.С. Кібербезпека як детермінанта обачливої фінансової поведінки домогосподарств. *Грааль науки*. 2024. № 40. С. 34-38. <https://doi.org/10.36074/grail-of-science.07.06.2024.002>.